PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 17 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 22 stycznia 1930 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W POLSCE.

Izwiestja 19.I podają w depeszy z Warszawy, iż we Lwowie odbył się proces ukraińca Wintera. Proces ten związany był ściśle ze sprawą napadu na konsulat ZSRR we Lwowie. Winter oskarżony był o udział w napadzie na redakcję ukraińskiego pisma „Nowy Czas", które prowadziło kampanję przeciwsowiecką. Po napadzie Ukraińców na konsulat sowiecki, Winter brał udział w wybiciu szkła w oknach wymienionej redakcji. Podczas precesu Winter oświadczył, iż chciał przez czyn swój zaprotestować przeciwko napadowi na konsulat sowiecki. Korespondent ocenia, jako niezwykle surowy, wyrok sądu, którego mocą Winter skazany został na 6 miesięcy więzienia i porównuje skazanie Wintera ze zwolnieniem organizatorów napadu na konsulat sowiecki ukraińskich „faszystów" Krawcowa, Werchoły i Oniszkiewicza. W komentarzu do tej depeszy pismo oświadcza, iż prasa sowiecka zwróciła uwagę na dziwne zachowanie się policji polskiej podczas napadu na gmach konsulatu. Władze polskie przyrzekły ukaranie uczestników napadu. W rzeczywistości jednak karani są surowo ci, którzy protestowali przeciwko napadowi, zaś uczestnicy napadu korzystają z wolności. Tego rodzaju polityka władz polskich stanowi — zdaniem pisma — zachętę do ponownych wystąpień „faszystów ukraińskich" i białogwardzistów przeciwko sowieckim placówkom w Polsce. Należy widocznie oczekiwać obostrzenia kierunku polskiej polityki, zmierzającego do wywołania ponownych komplikacyj w stosunkach polsko-sowieckich. Ta polityka „militarystów polskich" zmusza opinję sowiecką do obawy przed nową prowokacją i do ostrzeżenia, iż cała odpowiedzialność za ewentualną prowokację spadnie na jej inspiratorów.

Prawda 18.I, streszczając przemówienie posła Gawryluka w Sejmie, podaje, iż Gawryluk oświadczył, iż wynik głosowań w Sejmie nie wpłynie na kształtowanie się stosunków politycznych w Polsce. Gawryluk zarzucił opozycji obłudę i brak dążenia do rzeczywistej walki z rządem, który przez usta prem. Bartla oświadczył wyraźnie, że nie zamierza likwidować „systemu pomajowego". Z punktu widzenia „pracujących mas zachodniej Białorusi" prem. Bartel jest tym, który rozwiązał „gromadę białoruską" i przyczynił się do obfitego przelewu krwi na ziemiach białoruskich. Program prem. Bartla polega na uduszeniu ruchu rewolucyjnego, który walczy o reformę rolną, o szkolnictwo białoruskie, o niepodległą białoruską republikę robotniczo-chłopską. Rewolucjoniści białoruscy nie uznają obowiązku lojalności wobec „dyktatury faszystowskiej", która będzie istniała dopóki zbrojna walka mas nie spowoduje jej obalenia. Pismo oświadcza, iż przemówienie Gawryluka zostało owacyjnie powitane przez posłów komunistycznych, natomiast wywołało oburzenie na ławach klubów burżuazyjnych. Specjalne oburzenie wywołała ta okoliczność, iż Gawryluk posługiwał się wyrazem „Białoruś Zachodnia". Odezwanie się prem. Bartla do Gawryluka podczas jego przemówienia: „Pan jest chory" — pismo ocenia, jako dowód, iż przemówienie Gawryluka wytrąciło premjera polskiego z równowagi.

Prawda 18.I podaje z Warszawy, iż w związku z propagandowym komunistycznym tygodnikiem ku uczczeniu pamięci Lenina, Liebknechta i RóżyLuxemburg komuniści polscy rozwinęli ożywioną akcję. W Warszawie i w innych miastach wywieszono czerwone sztandary. Policja dokonała masowych aresztowań.

Izwiestja 16.I w depeszy z Warszawy (Bratina) protestują przeciwko przetrzymywaniu w więzieniu komunisty Szpicberga, któremu przypada mandat poselski do Sejmu, po rezygnacji komunistycznego posła Bitnera.

Prawda 19.I w depeszy z Warszawy oświadcza, iż przemysł węglowy był dotychchzas jedyną gałęzią przemysłu polskiego, jaka nie odczuwała skutków depresji gospodarczej. Obecnie jednak również w przemyśle węglowym zaznaczają się objawy niepomyślnej sytuacji: obniżenie się produkcji węgla i pierwsze redukcje w Zagłębiu Dąbrowskiem.

Izwiestja 19.I w depeszy z Warszawy (Bratina) podają, iż w Łodzi trwają redukcje w przemyśle i zamykane są przedsiębiorstwa. Nadchodzą również wiadomości o komplikacjach w przemyśle górnośląskim.

Prawda 19.I podaje, iż robotnicy przemysłu drzewnego w Warszawie urządzili demonstrację protestacyjną przeciwko rozwiązaniu związku zawodowego robotników tego przemysłu. Rozwiązanie nastąpiło wskutek oskarżenia kierowników związku o akcję antypaństwową.

Prawda 18.I podaje, iż liczba bezrobotnych w Polsce powiększyła się do 223 tysięcy osób. Skutki depresji gospodarczej odczuwaną są również przez ogół robotniczy, gdyż przemysłowcy wykorzystują sytuację w celu obniżenia płac.

Prawda 18.I, omawia sprawozdanie Banku Gospodarstwa Krajowego i podkreśla wszystkie zawarte w tem sprawozdaniu oceny i okoliczności, które świadczyć mogą — zdaniem pisma — o tem, iż Polska znajduje się w okresie kryzysu gospodarczego.

KONFERENCJA HASKA A Z. S. R. R.

Izwiestja 19.I, omawiając wyniki konferencji pójdziemy ramię przy ramieniu z proletarjatem Z. S. R. R. do boju ostatecznego przeciwko kapitalistom". haskiej, odmawiają tej konferencji jakiejkolwiek wartości w kierunku zlikwidowania skutków wojny światowej, oświadczając, iż wyniki konferencji przyczynią się raczej do przyspieszenia przygotowań do nowej wojny, niż do zlikwidowania skutków ostatniej wojny. Francja dokonała podczas obrad konferencji próby zajęcia kierowniczego stanowiska w sprawach, dotyczących kontynentu europejskiego i osiągnęła w tym kierunku niewątpliwy postęp, łącząc plan Younga z Traktatem Wersalskim. Równocześnie przebieg obrad wykazał, iż Niemcy liczyć mogą na pomoc ze strony Stanów Zjednoczonych, lecz charakteru tej ewentualnej pomocy nie należy przeceniać i zakrojony na szeroką skalę plan Morgana i Schachta nie doznał w Hadze urzeczywistnienia.

Izwiestja 15.I omawiając udział Schachta w konferencji haskiej, oświadczają, iż wystąpienie jego odsłania istotę stosunków, jakie panują w Niemczech. Schacht jest narzędziem banków amerykańskich, które sprawują istotną władzę w Niemczech.

Izwiestja 17.I w komentarzu do sprawozdania z przebiegu obrad w Hadze piszą, iż hasłem konferencji było zlikwidowanie skutków wojny; w rzeczywistości zaś konferencja doprowadziła do tego, iż Niemcy zostali zmuszeni do ponownego uroczystego usankcjonowania podstaw Traktatu Wersalskiego.

TURCJA A Z. S. R. R.

Prawda 15.I podaje, iż 14.I rozpoczęły się w Moskwie obrady turecko-sowieckiej konferencji w sprawie rewizji traktatu handlowego z 1927 roku. Obrady konferencji zostały zagajone przez Karachana, który w swem przemówieniu wskazał na przyjaźne stosunki, jakie istnieją między Turcją a ZSRR oraz stwierdził konieczność rewizji traktatu i dostosowania jego postanowień do obecnej sytuacji gospodarczej ZSRR. Odpowiadając na tę mowę, ambasador Turcji w Moskwie Rachib-bej oświadczył, iż rozwój przyjaźnych stosunków między Turcją a ZSRR stanowi pomyślną podstawę dla przebiegu obrad konferencji. Następnie Karachan przekazał ambasadorowi opracowany przez komisarjat ludowy spraw zagranicznych projekt zmian w treści traktatu.

CZECHOSŁOWACJA A Z. S. R. R.

Prawda 16.I podaje, że członkowie komunistycznego klubu poselskiego w parlamencie czechosłowackim zgłosili interpelację w sprawie polityki zagranicznej w Czechosłowacji, zarzucając Beneszowi antysowieckie tendencje i domagając się natychmiastowego uznania rządu sowieckiego przez rząd Czechosłowacji.

CHINY A Z. S. R. R.

Prawda 18.I podaje, iż gen. Czan-Suj-Lan, działając na podstawie porozumienia chińsko-sowieckiego, zezwolił na wznowienie działalności wszystkich sowieckich instytucyj gospodarczych w Mandżurji.

NOTATKI I INFORMACJE

RÓŻNE.

Sierp 9.I podaje, że w Belgji odbył się zjazd robotników Polaków. Zjazd uchwalił „walczyć jednolitym frontem wspólnie z proletarjatem Belgji przeciwko burżuazji". Uchwalono również prowadzenie walki przeciwko „polskim organizacjom faszystowskim" w Belgji oraz przeciwko „socjal-faszystom" i czynne pomaganie więźniom politycznym w Polsce. Zjazd wysłuchał sprawozdania delegacji, która wróciła z Z. S. R. R. oraz uchwalił rezolucję solidarności z Z. S. R. R. W rezolucji tej jest, między innemi powiedziane: „Pierwszy zjazd robotniczy emigracji polskiej Belgji i Luksemburga zasyła pozdrowienie swoim braciom robotnikom i chłopom związku radzieckiego. Zasyła im również gorące uznanie za ich twórczą pracę w budownictwie socjalistycznem. Po wysłuchaniu sprawozdania delegata do Z. S. R. R. zjazd stwierdza, że państwo robotniczo-chłopskie rzeczywiście dba o dobrobyt mas pracujących. Wiemy dobrze, że im bardziej się rozbudowuje Z. S. R. R., tem usilniej imperjalizm światowy przygotowuje napad na jedyne państwo robotniczo-chłopskie. A my — przedstawiciele robotników Belgji i Luksemburga — zapewniamy naszych braci, że nigdy nie damy się użyć jako narzędzie przeciwko naszej wspólnej ojczyźnie. My dobrze wiemy, gdzie nasze miejsce i w chwili rozstrzygającej

Siegodnia 21.I w art. wst. na temat artykułu łotewskiego polityka Skujeneka o rusyfikacyjnych wpływach mniejszości rosyjskiej i żydowskiej na Łotwie, atakując autora, oświadcza, iż znajduje się on pod wpływem nastrojów, które obce są państwowości łotewskiej, natomiast pochodzą z Polski i z Niemiec. Zwolennicy koncepcyj przeciwrosyjskich w Polsce usiłują zaszczepić nastroje przeciwrosyjskie Łotyszom. Skujenek naśladuje nacz. Hołówkę, zarzucając emigracji rosyjskiej, iż nie uznaje niepodległości państw bałtyckich. Cała prasa emigracyjna protestowała przeciwko temu oświadczeniu i Skujenek powinien był liczyć się z tem jednomyślnym stanowiskiem, jakie opinja rosyjska zajęła w stosunku do oświadczenia nacz. Hołówki, tembardziej, iż ewentualne pobudki, jakie spowodowały złożenie tego oświadczenia, są obce zupełnie państwowości łotewskiej.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Rossija i Słowianstwo 18.I. Puszkin a Polska. (Recenzja o pracy prof. Francewa).

Rul 22.I. Na ziemiach wschodnich Polski. (Korespondencja Kresowskiego z Warszawy).

Drukarnia „KADRA", Długa 50

Drukowano na prawach rękopisu.